

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԳՄՍ <<ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ>> ՊՈԱԿ

Հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստում

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ ՏՐԱՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ
ՄԵԹՈԴՈՎ

Անցկացման վայր՝

Բ. Մարտունի

Աշխատանքի ղեկավար՝
ուսուցիչ՝

Սուսաննա Փինաչյան

Բեյբության Հասմիկ Վերապատրաստվող

Երանոս գյուղի թիվ 1 միջնակարգ դպրոց

2023թ

1. Ներածություն.....	3	
		2. Գրական
ակնարկ-----		
-----	4	
Գլուխ 1. Տրամաբանական մտածողության զարգացումը ինտերակտիվ Մեթոդով Մտածողություն.....	---	6
1.2 Տրամաբանական մտածողություն.....	-	7
Գլուխ 2 Ուսուցման մեթոդների դասակարգումը Ինտերակտիվ մեթոդ.....		10
Գլխիկ 3 Ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձևեր		
3.1 Դասը որպես մաթեմատիկայի ուսուցման կազմակերպման Հիմնական ձև-----		
-17		
3.2 Մաթեմատիկայի դասի կառուցվածքի մասին.....	---	18
3.Դասապլան.....		20
4. Եզրակացություն.....		24
5. Գրականության ցանկ.....		25
6. Հավելված.....		

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ինտերակտիվ մոտեցումներն անհրաժեշտ են աշակերտներին մոտիվացնելու, ուսուցումը հետաքրքիր ու մասնակցային դարձնելու համար: Բայց այդ ամենը չեն բացառում նաև ավանդական մոտեցումների օգտագործումը: Ինտերակտիվ մոտեցումն ունի որոշակի ռիսկեր, որոնք անտեսել չի կարելի:

Մտածողության էությունը ստեղծագործական արտացոլման և մարդու կողմից իրականության փոխակերպման հիման վրա նոր գիտելիքի առաջացումն է: Մտածողությունը նոր գիտելիքների, ստեղծագործական վերակերպավորումների աղբյուր է: Մտածողության միջոցով մարդը դուրս է գալիս զգացողական ճանաչողության սահմաններից և ձեռք բերում իր գործունեությունը ծրագրելու և կանխատեսելու ունակություն: Մտածել, նշանակում է բացահայտել այն օրինաչափություններն ու հատկանիշները, որոնք ակնհայտ չեն, այլ «թափնված են»

Էրևույթների կամ առարկաների խորքային հարաբերություններում: Մտածողությունը, ի տարբերություն ընկալման, դուրս է գալիս զգայականի սահմաններից՝ ընդլայնելով ճանաչողության սահմանները: Այս դեպքում զգայականին ֆորմացիայի հիման վրա կատարվում են տեսական և գործնական եզրահանգումներ: Այն արտացոլում է կեցությունը ոչ միայն առանձին իրերի, էրևույթների և դրանց հատկությունների ձևով, այլև տալիս է դրանց միջև գոյություն ունեցող կապերը, որոնք անմիջապես ընկալման մեջ չկան: Մտածողության մեջ այդ կապերը հանդես են գալիս որպես օրենքներ, ճանաչողություններ: Ճկուն մտածողությունը թույլ է տալիս ստեղծել և մշակել ոչ թե մեկ, այլ առաջադրված խնդրին համապատասխան մի քանի կառուցումներ: Ստեղծագործաբար մտածողը իր գործի գիտակն ու լավագույնն է: Կարող է մշակել նաև բազմաթիվ տարբերակներ՝ դրանց տալով ստեղծագործական լուծումներ: Տարբերակված և ճկուն մտածողությունը, անկասկած, նպաստում է վերձի և գիտելիքների ընդլայնմանը:

ԳՐԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

<<Կա հաջողություն, կա սովորելու ցանկություն, որը շատ ավելի տեղին է տարրական դպրոցում, որտեղ երեխան չի կարողանում հաղթահարել դժվարությունները, և ամեն մի ձախողում նրա համար վերածվում է անձնական դժբախտության>>: Սուխոմլինսկի

Մենք մեր աշակերտներին սովորեցնում ենք այնպես, ինչպես մեր մանկավարժներն են սովորեցրել մեզ: Այսինքն հենվում ենք դասավանդման արդեն ընդունված ավանդական մեթոդների վրա: Այդ կերպ անտեսվում են ժամանակակից ուսումնասիրություններն ու տեխնոլոգիաները, որոնց շնորհիվ հնարավոր է դառնում աշակերտների լիարժեք ներգրավումը դասադրոցեսի մեջ:

Հայտնի է, որ երեխաները ավելի արդյունավետությամբ են սովորում, երբ նրանք հնարավորություն ունեն համագործակցելու միմյանց հետ, ընտրություն կատարելու և շարժվելու իրենց հետաքրքրությունների հետքերով: Օգտագործելով դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ՝ մենք երեխաների մեջ սերմանում ենք սեր, ձգտում գիտելիքի հանդեպ: Ամեն ջանք գործադրվում է ստեղծագործ և պատասխանատու անհատներ դաստիարակելու համար: Կրթական բարեփոխումներն ավելի հաջող կստացվեն, եթե յուրաքանչյուր մանկավարժ իր ամենօրյա դասադրոցեսն ինֆորմալացիայի հարստացնի նորարարություններով՝ կատարելագործելով սեփական փորձն ու գիտելիքները:

Ներկայումս մանկավարժները պետք է հաշվի առնեն, որ նոր սերունդը մեծանում է բջջային հեռախոսների և համակարգիչների հետ շփվելով և պահանջում է տեսողական խթան, արագ դիմամիկա:

4

Ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներն ակտիվորեն ներթափանցում են մեր առօրյան, որոնք օգնում են սովորողին բացահայտելու իրենց ստեղծագործական հնարավորությունները: Մանկավարժը նույնպես պետք է արդյունավետ օգտագործի փոխգործուն/ինտերակտիվ/ տեխնոլոգիաները: Մանկավարժը պատրաստի գիտելիքներ փոխանցողից դառնում է աշակերտների հանաչողական գործընթացի կազմակերպիչ, իսկ այդ հանաչարիչը ջանքերի մեծ գործադրում է պահանջում: Մանկավարժի գործում կարևոր է համակարգչի նիւտ կիրառումը, որը դասադրոցեսը դարձնում է գունեղ և անսահմանափակ հնարավորություն ընձեռում:

Նախագավիղ 2016.4 ֆ. Երևան

5

Գլուխ 1 Տրամաբանական մտածողության զարգացումը ինտերակտիվ մեթոդով

1.1 Մտածողություն

Մտածողությունը ակտիվ հոգեկան գործընթաց է, որն ուղղված է օբյեկտիվ աշխարհի առարկաների և երևույթների էական կողմերի ու դրանց ներքին կապերի միջնորդավորված և ընդհանրացված արտացոլմանը: Մտածողությունը անհնար է դրսևորել առանց խոսքի և ունի իր տրամաբանական ձևերը: Մտածողությունը մտքերի շարժում է, որը բացահայտում է իրերի էությունը: Սրա արդյունքը ոչ թե պատկերն է, այլ որոշակի միտք, գաղափար: Մտածողության յուրահատուկ արդյունք է հասկացությունը, որն առարկաների դասի, դրանց ընդհանուր և էական առանձնահատկությունների ընդհանրացված արտացոլումն է: Մտածողության հիման վրա մարդը ֆանաչում է աշխարհը, որի օգնությամբ առանձին դեպքերն ու երևույթները կարող է կապել տրամաբանական կապերով:¹ Ընդ որում, այն ընդհանրացնում է զգայականփորձի արդյունքները և արտացոլում է իրերի ընդհանուր հատկանիւժները: Այդ ընդհանրացված հիմքի վրա մարդը լուծում է կոնկրետ ֆանաբողական խնդիրներին:

Մտածողության հաջորդ կարևորագույն բնութագիրն այն է, որ մտածողությունը միշտ պայմանավորված է այս կամ այն խնդրի լուծմամբ, որ առաջանում է պրակտիկ գործունեության կամ ֆանտազիայի գործընթացում:² Մտածողության գործընթացն առավել հստակ սկսում է դրսևորվել այն դեպքում, երբ առաջանում է խնդրահարույց իրավիճակ, որը լուծման կարիք ունի: Մտածողությունը միշտ սկսվում է հարցից, որի պատասխանն էլ հենց մտածողության նպատակն է: Մտքերը միշտ ունեն խոսքային ձև, անգամ, երբ խոսքը ձայնային չէ:

6

Նալչաջյան Ա. Ա. 1984-թ Երևան 240-254 էջ

Մենք մտածում ենք բացառապես բառերով: Իրադրության պահանջներից և իրենց զարգացման տարիքային փուլի յուրահատկություններից ելնելով՝ մարդիկ առավելապես օգտվում են մտածողության այս կամ այն տեսակից ընդ որում դրանք գործում են ինֆորմացիայի, պրոբլեմային իրավիճակի կամ խնդրի ընկալման հետ միասին: Մարդու մտածողության հիմնական տեսակներն են՝

- Գործնական մտածողությունը
- Պատկերավոր մտածողության
- Տրամաբանական մտածողություն

Գործնական մտածողությունը իրագործվում է առարկաների հետ կոնկրետ, շոշափելի գործողություններ կատարելու ընթացքում և ապահովում է դրանց արդյունավետությունը:³ Ակնառու – գործնական մտածողությունը առաջնային է մարդու զարգացման ընթացքում:

Պատկերավոր մտածողության դեպքում խնդիրները լուծվում են մտապատկերների հետ կատարվող գործողությունների միջոցով: Ակնառու – պատկերավոր մտածողության զարգացումը անձի ստեղծագործական երևակայության ծագման նախապայմանն է:

Տրամաբանական մտածողությունն առաջնային է տարբերվում են դիսկուրսիվ և ինտուիտիվ մտածողության տեսակները: Ինտուիտիվ մտածողությունը բնութագրվում է արագությամբ, հստակ արտահայտված փուլերի բացակայությամբ, քիչ գիտակցվածությամբ:² Իսկ տրամաբանական կամ դիսկուրսիվ մտածողությունը ընթանում է փուլ առ փուլ, պահանջում է ժամանակ, գիտակցված է:

1. 2 Տրամաբանական մտածողություն

Հայտնի է, որ դպրոցական դասընթացի դաստիարակչականնպատակներից հիմնականը սովորողների տրամաբանական մտածողությանձևավորումն ու զարգացումն է, որին հասնելու հնարավորությունների հարցումմաթեմատիկան շահեկանորեն տարբերվում է մնացած բոլոր հանրակրթական առարկաներից:

7

Բրուսյան Գ.Ա., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., ԵՊՀհրատարակչություն, 1976 թ., 508 էջ:²Գևորգյան Հ.Ա., Բաղդասարյան Վ.Խ., Տրամաբանություն,Եր., Լույս 1994 թ.,264 էջ:³5

Մտածել՝ նշանակում է ոչ թե արտացոլել կամ արձագանքել արտաֆինիազդեցությանը, այլ հիմնվելով նախկին փորձի, զգացողական հանաչողության արդի փորձի վրա «ստեղծել» նոր տրամաբանական ձևեր՝ հասկացողություններ, դատողություններ և եզրահանգումներ (ինդուկտիվ և դեդուկտիվ բնույթի): Այս պրոցեսը, որը կոչվում է ասոցիատիվ, կատարվում է մի շարք փուլերով՝ համադրում, համեմատում, անալիզ, սինթեզ, ընդհանրացում, կոնկրետացում, վերացարկում, որոնց արդյունքում էլ ձևավորվում են վերը նշված տրամաբանական կամ մտածողական ձևերը (հասկացողություն, դատողություն, եզրահանգում):Ուսուցման գործընթացում զգալի փոփոխություն է կրում նաև կրտսերդպրոցականի մտածողությունը: Ինչպես նշեցինք, կրտսեր դպրոցականը մտածում է՝ հենվելով կոնկրետ առարկաների, երևույթների ակնառու հատկությունների և որակների վրա: Այսինքն՝ նրանցմտածողությունը առարկայական է: Ուսումնական գործունեության ընթացումառարկաները առարկաների, երևույթների արտաֆին կողմը հանաչելով՝բացահայտում են նաև դրանց էությունը, սովորում են համեմատել, հակադրել, համադրել, ընդհանրացնել, ստեղծում են պատճառահետևանքային կապեր ևորոշակի եզրահանգումներ են կատարում:⁴ Այս ամենի հետևանքով դեռահասությանըբջանում մտածողությունը պատկերավոր—առարկայականից աստիճանաբարփոխակերպվում է դեպի վերացականի, իսկ այնուհետ զարգանում են մտածողությանմյուս ձևերը:Մարդկային միտքը՝ լինելով իրականության ընդհանրացված հանաչման ձև, իրականանում և արտահայտվում է խոսքի միջոցով: Մտածողությունն անհնար է առանց լեզվի և խոսքի: Մտածողությունը դիտվում է որպես ինտելեկտի հիմնական բաղադրիչ: Ինտելեկտը մտածողության ֆունկցիաների համատեղությունն է իր նախադրյալներով և «հոգեկան գույքով»: Ինտելեկտի նախադրյալ են համարվում ուժեղությունը, հիշողությունը, գիտակցությունը, խոսքը և այլն:⁵Տրամաբանական մտածողությունն անվանում են վերացական կամ տեսական: Այն ընթանում է խոսքի, լեզվի պարտադիր մասնակցությամբ:

8

file:///C:/Users/USER/Desktop/Ayvazyan_E.pdf5

Գևորգյան Հ.Ա., Բաղդասարյան Վ.Խ., Տրամաբանություն, Եր., Լույս 1994 թ., 264 էջ:46

Հիմնական առանձնահատկությունը հասկացությունների և տրամաբանական կառուցվածքների օտագործումն է, որոնք գոյություն ունեն և գործում են լեզվական միջոցների օգնությամբ: Մտածողությունը իմացական գրծընթաց է, որի միջոցով իրականությունն արտացոլվում է ընդհանրացված և խոսքով միջնորդավորված ձևով ակնառու գործնական մտածողությունը իրագործվում է առարկաների հետ կոնկրետ, շոշափելի գործողություններ կատարելու⁴ ընթացքում, ակնառու պատկերավոր մտածողությունը իրագործվում է մտապատկերների հետ կատարվող գործողությունների միջոցով, խոսքային – տրամաբանական մտածողությունը ընթանում է խոսքի, լեզվի պարտադիր մասնակցությամբ, անվանում են նաև վերացական, ստեղծագործական/էվրիստիկ/ մտածողության օգնությամբ ստացվում են միանգամայն նոր արդյունքներ, վերարտադրական/ինտուիտիվ/ մտածողությունը հենվում է հիշողության վրա և նոր արդյունքներ չի պարունակում:

Մտածողությունը իմացական գրծընթաց է, որի միջոցով իրականությունն արտացոլվում է ընդհանրացված և խոսքով միջնորդավորված ձևով ակնառու – գործնական մտածողությունը իրագործվում է առարկաների հետ կոնկրետ, շոշափելի գործողություններ կատարելու ընթացքում, Մտածողությունը ուսումնասիրում է տարբեր գիտություններ, այդ թվում նաև փիլիսոփայության հյուղին պատկանող ձևական տրամաբանությունը: Ձևական տրամաբանությունը ուսումնասիրում է մտածողության ձևերը՝ հասկացություն դատողություն մտահանգում:

9

file:///C:/Users/USER/Desktop/Ayvazyan_E.pdf5

Գևորգյան Հ.Ա., Բաղդասարյան Վ.Խ., Տրամաբանություն, Եր., Լույս 1994 թ., 264 էջ:4

Գլուխ 2 Ուսուցման մեթոդների դասակարգումը <<Ինտերակտիվ մեթոդ>>

Այսօր ուսումնական նորարարության մեծ մասն առնչվում է փոխներգործունմեթոդների կիրառմանը: Դրանց կիրառման արդյունավետությունը պայմանավորված է ուսուցչի ընդհանուր պատրաստվածությամբ: Նրա կողմից մեթոդի սկզբունքներին և առանձնահատկություններին տիրապետման մակարդակով:

Ինտերակտիվ ուսուցման սկզբունքներն են՝

- . փոխազդեցության և փոխուսուցման կիրառում
- . սովորողների ակտիվության ապահովում
- . համագործակցություն
- . ինֆորմատիկայի և խորհրդակցության կիրառում
- . հետադարձ կապի հաստատում:

Ինտերակտիվ դասն այնպիսի դաս է, ուր ապահովվում է ուսուցիչ-սովորող սերտ համագործակցություն:

Դասավանդողը հիմնականում հանդես է գալիս որպես կրթական գործընթացի կազմակերպող, իսկ սովորողը պետք է լինի այդ գործընթացի կենտրոնում, շահագրգռված լինի գործընթացով և ակտիվ մասնակցություն ունենա: Դասը պետք է այնպես կառուցված լինի, որ հնարավոր լինի ներգրավվել դասարանի բոլոր սովորողներին՝ յուրաքանչյուրին ըստ հնարավորությունների: Հայտնի է, որ երեխաներն ավելի արդյունավետ են սովորում, եթե նրանք հնարավորություն ունեն համագործակցելու միմյանց հետ, ընտրություն կատարելու և շարժվելու իրենց հետաքրքրությունների հետքերով: Օգտագործելով դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ՝ մենք երեխաների մեջ սերմանում ենք սեր, ձգտում գիտելիքի հանդեպ: Ամեն ջանք գործադրվում է ստեղծագործ ու պատասխանատու անհատներ դաստիարակելու համար:

Կրթական

10

բարեփոխումներն առավել հաջող կատարվեն, եթե յուրաքանչյուր մանկավարժ իր ամենօրյա դասապրոցեսին ինֆորմալորեն հարստացնի նորարարություններով՝ կատարելագործելով սեփական փորձն ու գիտելիքները:

Ներկայումս մանկավարժները երեխաներին կրթելիս պետք է հաշվի առնեն, որ նոր սերունդը, որը մեծացել է բջջային հեռախոսների և համակարգիչների հետ շփվելով, պահանջում է մտավոր

տեսողական խթան և արագ դինամիկ գործընթաց: Ներկայիս դպրոցականը սովոր է բազմաթիվ համակարգչային խաղերի և հեռուստատեսային գունեղ տեսահոլովակների: Նրանք այս ձևով էլ ևնկալում են շրջապատող իրականությունը: Իսկ դա նշանակում է՝ ժամանակակից մանկավարժը, այս ամենի գիտակցումով և առավելագույն արդյունք ստանալու ակնկալիքով, դասապրոցեսում պետք է կիրառի ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներ: Ինտերակտիվ տեխնոլոգիաներն ակտիվորեն ներթափանցում են մեր առօրյան: Մանկավարժներս ձգտում ենք դասերի ժամանակ առավել արդյունավետ օգտագործել փոխներգործուն ինտերակտիվ տեխնոլոգիաները

Տարրական դասարաններում ինտերակտիվ գրատախտակի օգտագործումը մեզ կօգնի

- . ակտիվացնել աշակերտների հանաչողական գործունեությունը:
- . Անհատական մոտեցում ցուցաբերել աշակերտներից յուրաքանչյուրին:
- . Բարձրացնել կրթական որակը:
- . Դյուրին դարձնել նյութի ընկալումը
- . Աշակերտների մեջ զարգացնել ժամանակակից թվային տեղեկատվություն

Մանկավարժական գործում շատ կարևոր է համակարգչի նիւտ կիրառումը, որը անսահմանափակ հնարավորություն է տալիս դասապրոցեսը դարձնել գունեղ: ²Ինտերակտիվ դասը կարելի է իրականացնել նաև առանց որևէ տեխնիկական միջոց կիրառելու: Այս դեպքում, սակայն, դասավանդողից և սովորողից ավելի շատ

ժամանակ ու ջանք է պահանջվում: ՏՀՏ-ները խնայում են այդ ժամանակը՝ թույլ տալով նախօրոք պատրաստվելու և պատրաստելու դասը, թեման, նյութը: Մեկ անգամ ստեղծված դասը որոշակի խմբագրումներով հնարավոր է կիրառել այլ անգամներ ևս: Ուսուցման արդյունավետ գործիքներից մեկը մանրամասնումն է: Խնդիրն այն է, որ գիտելիքն ունեցողը հաճախ չի պատկերացնում թե ինչ է տեղի ունենում դեռևս չիմացող աշակերտի հետ: Երբեմն ուսուցիչը զարմանում է, թե ինչու աշակերտը այդ

հետո բանը չի հասկանում, իրականում իմացողի համար դա հասարակ է, ուստի ուսուցիչը ամեն նոր բան սովորեցնելիս պետք է մանրամասնի՝ ի՞նչու է այդպես, ի՞նչից է բխում, որո՞նք են խնդրի բաղկացուցիչները և այլն, բերել օրինակներ, ցուցադրել պատկերներ: Ուսուցման գործընթացում մեծ նշանակություն ունի, թե որքանով են աշակերտները տեղյակ իրենց իմացածից և չիմացածից

1. Որտե՞ղ եմ ես:

2. Որտե՞ղ պիտի լինեի:

3. Ինչպե՞ս հասնեմ այնտեղ, որտեղ պիտի լինեի:

Վերջին տարիներին հաճախ են հակադրում ուսուցման ավանդական և ինտերակտիվ մեթոդները: Ինտերակտիվ մոտեցումները անհրաժեշտ են աշակերտներին մոտիվացնելու, ուսուցումը հետաքրքիր ու մասնակցային դարձնելու համար: Բայց այդ ամենը չեն բացառում նաև ավանդական մոտեցումների օգտագործումը: Հարց ու պատասխանը, նյութը վերհիշելը, վարժանքները, ուսուցչի բացատրական խոսքը այսօր էլ կարևոր ու անհրաժեշտ ուսուցման համար: Բացի այդ ինտերակտիվ ուսուցումն ունի որոշակի ռիսկեր, որոնք անտեսել չի կարելի:

Օրինակ՝ խմբային աշխատանքի ժամանակ որոշ աշակերտներ <<գլուխ են պահում>> արտաֆուստ քվում է, որ սովորողը ակտիվ է, բայց վերջում արդյունք չկա: Յուրաքանչյուր դաս տարբեր դասարաններում տարբեր է, ուստի ուսուցման մեթոդներն ու հնարները գործիքներ են, որոնց կիրառման մասին որոշումը կայացնում է ուսուցիչը:

12

:Ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդներն են նիշտ դասակարգելու համար դասապրոցեսը բաժանում են 3 մասի.

1. դասի սկիզբ

2. նոր նյութի բացատրություն

3. սովորելը պարզելու հնարներ

1. դասի սկզբի հանար

Խորհրդատվություն-Երեխաները սիրում են գաղտնիքներ, որի առկայությունը մոտիվացնում է նրանց, հետևաբար սկսում են այսպես..< <Ես մտքիս մեջ բան եմ պահել, այն վերաբերվում է մեր թեմաներից մեկին: Դուք

ինձ հարցեր կտաք ես միայն կասեմ << այո >> կամ << ոչ >> : Դուք հարցերն այնպես պետք է ձևակերպեք, որ իմ պատասխանները ձեզ օգնեն հասկանալ, թե ինչ եմ պահել մտքիս մեջ:

Գուշակություն– Սովորողների հետաքրքրությունը խթանելու համար կարելի է նյութի հետաքրքիր բառերից գրել գրատախտակիկն և նրանք պետք է գուշակեն թե ինչի մասին է դասը:

Զարմանք– Անսպասելի նորություն օրինակ՝ պատկերացրեք դուք Հ. Թումանյանի <<Քաջ Նազարի>> Նազարն էի ի՞նչ կանեիք:

Մեջբերումներ– Արդյունավետ է դասի սկզբում թևավոր խոսք, ստեղծել պրոբլեմային իրավիճակ, առ խտանալիս տրամադրություն:

ԳՈՒՍ– Դասի սկզբում գրատախտակիկ գծել **M**–աձև ալյուսակ, որի ձախ սյունակում գրել գիտեմ, կենարոնում՝ ուզում եմ իմանալ, աջում՝ սովորեցի:

Մտազրույց– Հավաքել մտքեր տվյալ թեմայի վերաբերյալ, այդ մտքերը կարելի է արտահայտել գրավոր:

Պրիզմա – աՄյն խրախուսում է սովորողներին ազատ ու անկաշկանդ մտածելու որևէ թեմայի շուրջ, ստեղծում է կապ հին ու նորի միջև, այն շատ ժամանակ չի խլում անցնում է արագ ու աշխույժ:

13

2.Նոր նյութի բացատրություն

Ստանալի հնար– Ուսուցիչը սխալ միտք է արտահայտում ստուգելով թե որքան ուշադիր դասարանը լսում:

Կենտրոններով աշխատանք– Ստեղծվում են խմբեր օրինակ՝

.հետազոտողների կենտրոն

.ստեղծագործողների կենտրոն

.գրավոր աշխատանքի կենտրոն

.բացահայտողների կենտրոն

Սովորածը պարզելու հնարը– Ֆրայերի մոդել – կենտրոնում գրվում է առարկայի նկարը: Առարկայի նկարը մի անկյունում կգրի անունը, մյուսում՝ ի՞նչ է իրենից ներկայացնում, մյուսում՝ կրթի օրինակներ ինչ որ վերաբերվում է նկարին, վերջինում կգրի օրինակներ ինչ որ չի վերաբերվում:

Մտերի հոսք - Թեման բացատրելուց հետո ուսուցիչն առաջարկում է գրել, թե իհասկացան:

Աշխատանք գույգերով և ֆննարկում

.Ինչ ընդհանուր բաներ ենք գրել

. Կա՞ մի կարևոր բան, որ երկուսս էլ մոռացել ենք

. Արդյո՞ք որևէ սխալ բան ենք գրել

.Ինչու՞ ենք հատկապես գրել այս բաները

Երկու բան - նեղ 2 բան որ այսօր սովորեցիք

Վարդ, Փուռ, Բողբոջ

Վարդ - նեղ մի բան, որ լավ սովորեցիք

Փուռ - նեղ մի բան, որ սովորելիս դժվարացաք

14

Բողբոջ - նեղ մի բան, որը սովորելուց հետո ձեր գլխում նոր միտք ծագեց

Սկսել, դադարեցնել, պահել

. նեղ մի բան, որ կուզենաք սկսել

. նեղ մի բան, որ կուզենաք դադարեցնել

. նեղ մի բան, որը կուզենաք պահել

Կիսատ, անավարտ նախադասություն

3 . Դասի վերջում . Խնամկար- սա համագործակցային մեթոդ է, օգնել միմյանց գտնելու առաջադրված հարցերի պատասխանները, ,հնարավորություն ստեղծել միաժամանակ լինել և սովորող, և սովորեցնող, նոր նյութը յուրացնել դասարանում:

. Բանավեճ – դասի վերջում կատարվում է հարցերի ֆննարկում, պետք է մասնակցեն թիմի բոլոր անդամները և հայտնեն իրենց կարծիքը, ուսուցիչը պարտավոր է բոլորին, սա մոտիվացնում է սովորողների աշխատանքը և նրանց նախապատրաստում հետազոտական և նախագծային աշխատանքներին:

. Վեճի դիագրամ – Այս մեթոդը կիրառվում է գաղափարները հակադրելու կամ դրանց ընդհանրությունը ցույց տալու համար:

Գործնական և դերային խաղեր – դրա ժամանակ օգտագործվում է իրական իրավիճակների բեմադրում, իսկ դերը կատարում են սովորողները

Նախագծային մեթոդ – Այս մեթոդի հիմնական նպատակն է սովորողին տալ հնարավորություն գործնական խնդիրների կամ առաջադրանքների լուծման գործընթացում գիտելիքները ձեռք բերել ինֆորմացիայի:

T – աձև աղյուսակ – Այս մեթոդը ճիշտ է և վեր է հանում միևնույն խնդրի դրական բացասական կողմերը

Ուսուցման արդյունավետ հնարներ Երևան 2022 Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամ, Հայաստան Սերոբ Խարատրյան 2020 Սիսյան Ա., Բաբայան Ի., Աղուզումցյան Գ., Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն, ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Ե., 2015թ.⁶ Якунин В. А. Современные методы обучения в высшей школе. – СПб, 1991.³

Ինտերակտիվ մեթոդներից դասընթացի դասավանդման ընթացքում լայն տարածում է գտել նաև մտագրոհը կամ մտքերի տարափը (գեներացիան): Մեթոդի էությունն այն է, որ յուրաքանչյուր սովորող կարող է անկաշխան դրսևանալ իր իմացածը նոր հարցի վերաբերյալ: Մանկավարժության դասընթացի դասավանդման ընթացքում բավական արդյունավետ է կիրառել նաև ինտերակտիվ գրույցը: Վերջինս այն մեթոդն է, որի կիրառման ժամանակ առաջադրված հարցերի միջոցով հնարավոր է սովորողի մեջ ակտիվացնել նրանց՝ արդեն ունեցած գիտելիքները ու կարողությունները և մղել նոր գիտելիքների ձեռքբերմանը:³ Դասընթացի արջանակներում պակաս արդյունավետ չէ նաև բանավեճի մեթոդի կիրառումը՝ որպես գիտելիքի ազատ խոսքային փոխանակման միջոց: Ի տարբերություն գրույցի, բանավեճը սահմանափակվում է մեկ թեմայի արջանակներում, ընթացքում պետք է բավարարի որոշակի պահանջներ, այն է՝ հարգել դիմացինի տեսակետը, չընդհատել խոսքը, հակառակվելու դեպքում ներկայացնել հիմնավոր փաստարկներ: Բանավեճի կիրառման առավելություններից մեկն այն է, որ ենթադրում է խմբի ներգրավվածության բարձր մակարդակ:

Якунин В. А. Современные методы обучения в высшей школе. – СПб, 1991.3

ԳՆՈՒՆ 3 Ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձևերը

3.1 Դասը որպես մաթեմատիկայի ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև

Հանրակրթական դպրոցում ուսուցման գործընթացի և դաստիարակության կազմակերպման հիմնում սովորաբար դրվում է Յա. Ա. Կամենսկու կողմից ավելի քան 300 տարի առաջ հայտնագործված ուսուցման դաս-դասարանային եղանակը կամ համակարգը, որի հիմնական կազմակերպչական օղակը դասն է: Դասի էությունը բացահայտվում է դիդակտիկայում:⁵ «Դասը տրամաբանորեն ավարտուն, ամբողջական, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի սրբազան սահմանափակումներ ունեցող ժամանակահատված է: Նրանում բարդ փոփոխարարությունը ներկայացվում էն ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բոլոր հիմնական տարրերը՝ նպատակները, բովանդակությունը, միջոցները, մեթոդները, կազմակերպումը: Դասի որակը կախված է այդ բաղադրիչներից յուրաքանչյուրի հեզգրիտ սահմանումից ու դրանց ռացիոնալ հարաբերակցությունից: Ինչպես նեում էն հայտնի դիդակտներ Մ. Ն. Սկատկինը և Ի. Յա. Լերները ցանկացած անհատական մեթոդական մոտեցման դեպքում պետք է պահպանվեն մանկավարժական գիտության կողմից բացահայտված և

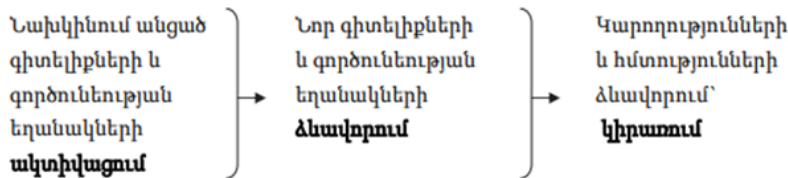
ուսումնագրաստիարակչական գործընթացի օրինաչափություններից բխող որոշակի հիմնական պահանջներ: Եվ այսպես՝ «դաս» հասկացությունն ունի հետևյալ բնութագրիչները՝ նպատակ, բովանդակություն, ուսուցման միջոցներ և մեթոդներ, սովորողների ուսումնական գործունեության կազմակերպում:³ Դասի նշված հիմնական բնութագրիչների մեջ հիմնական դերը պատկանում է հանրակրթական, դաստիարակչական և գործնական նպատակներին: Այդ պատճառով շատ կարևոր է, որ դասին նախապատրաստվելիս ուսուցիչը ճիշտ ձևակերպի դասի նպատակը:

17

Асмус В. Ф., Логика. “Госполитиздат”, 1947, -387 стр.5
<https://rimaeremyan.wordpress.com>

3.2 Մաթեմատիկայի դասի կառուցվածքի մասին

Դիտարկելով դասը ուսուցման գործընթացի տրամաբանության տեսանկյունից՝ մենք կհանգեցնեմ «դասի կառուցվածք» հասկացությանը:⁵ Ըստ հայտնի դիպակտ Մ.Ի. Մախմուտովի՝ դիպակտիկայում ուսումնասիրվում է «դասի ընդհանուր դիպակտիկական կառուցվածք» հասկացությունը, որի էությունն ու բաղադրիչները բերված են ստորև.

Ընդհանուր կառուցվածքի դիպակտիկական բաղադրիչների բանակը անփոփոխ է. դրանք միշտ երեքն են: Այժմ խոսենք մաթեմատիկայի կոնկրետ դասի բաղադրիչների մասին:⁷ Նշենք, որ մաթեմատիկայի մեթոդիկայում դասի բաղադրիչների առանձնացման հարցում մասնագետների մտեցումները տարբեր են: Օրինակ՝ Ն. Վ. Մետելսկին առանձնացնում է դասի հետևյալ բաղադրիչները

1. Սովորողների գիտելիքների և հմտությունների վերահսկում և հաշվառում,
2. տնային հանձնարարությունների ստուգում,
3. անցած նյութի կրկնություն,
4. նոր թեմայի նյութի բանաչում կամ ծանոթացում նոր նյութին,
5. Պաստառների, աղյուսակների, սահիկաճարի ցուցադրություն,
6. Խնդիրների և վարժությունների լուծում,
7. տնային աշխատանքների հանձնարարում,
8. Գնահատում:

Նշված բաղադրիչներից ոչ բոլորը կարող են հանդես գալ մաթեմատիկայի դասերին, սակայն ցանկացած ավանդական դաս ներկայանում է որպես այդ տարրերի տարբեր համակցություններ:³

18

Մաթեմատիկա: Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ 2001,45-64
Էջ:⁶<https://rimaeremyan.wordpress.com>³

Խմբի նկարագիրը

Փորձարարական դասն անցկացրել էմ 2-րդ դասարանում:

Խմբում ընդգրկված են 26 աշակերտներ՝ 18 տղաներ և 8 աղջիկներ: Խմբում առկա է համագործակցությունը, փոխօգնությունը, միմյանց աջակցելու պատրաստակամությունը, հարգանք դիմացինի նկատմամբ և ընկերասիրություն: Ակտիվ են շատ, նամանավանդ, երբ խոսքը գնում է մաթեմատիկայի հետ կապված առաջադրանքները կատարելուն, չեն բավարարվում առաջադրանքները մեկ եղանակով լուծելուն, եթե դրա հնարավորությունը կա:

Ստորև ներկայացնում են տարրական դասարանի մաթեմատիկայի դասաժամի կազմակերպման օրինակներ:

Փորձարարական դասի պլան 1

Մաթեմատիկա 2-րդ դասագրքում ներառված է <<Տարի: Տարվա եղանակները: Ամիս>> թեման:

Իմ առջև նպատակ են դրել ամրապնդել սովորողների գիտելիքները տարվա եղանակների մասին, տարվա ամիսների մասին, ամրապնդել անհավասարությունների վերաբերյալ սովորողների գիտելիքները, շարունակել չափելու հմտությունն ձևավորելու աշխատանքը:

Վերջնադասարանում սովորողները կիմանան ֆանի օր ունի յուրաքանչյուր ամիս, որն է ամենակարճ ամիսը, տարվա որ եղանակին է իրենց ծննդյան օրը, կհամեմատեն բնության երևույթները տարվա եղանակներին, կչափեն հատվածներ և կհամեմատեն:

Կունենամ հետևյալ ուսումնական նյութերը. <<Պաստառներ>> տարվա 4 եղանակները պատկերող, մկրատ, գունավոր թղթեր, ֆանսն, ֆարտեր՝ խաղը կազմակերպելու համար, <<Մաթեմատիկա>> դասագիրք:

Խթանման փուլն սկսում են <<Եղանակ ֆույրերը>> հեֆխաթով

Վաղուց, շատ վաղուց եղանակների թագավորության մոջ ապրում էին 4 ֆույրեր՝ Նագիկը, Արևիկը, Վարսիկը և Ջյունիկը:

Քույրերը շատ գեղեցիկ էին, թովռուն: Նրանք մեծացան, հասուն աղջիկներ դարձան: Մայրը մտածեց նրանց գործի դնել:

Մեծին՝ Նազիկին, սվեց մարդկանց ուրախացնելու, երջանկացնելու գործը: Արևիկն էլ ամեն ինչ արեց, որ արտերն ու այգիները լավ բերք տան: Վարսիկը, իր շեկ մագերը ծածանելով, արվեստագետի պես գույն սվեց մրգերին ու տերևներին, մեղմեց Արևիկի թողած կրակե եղանակը: Ջուռնիկն էլ իր սպիտակ շղարժով ծածկեց դաշտերը, որպեսզի հանգիստ բուն մտնեն: Տարին գոհ մնաց,

20

հրանք տարվա 4 եղանակներն են: Սովորողները բաժանվեցին 4 մասի, տարվա եղանակների բանակով: Յուրաքանչյուր տարվա եղանակին ծնված սովորողը կանգնում է այդ տարվա եղանակը պատկերող պաստառի մոտ և հաշվում ենք, թե որ տարվա եղանակին են շատ ծնվածները:

Իմաստի ընկալման փուլում դիտարկվում է դասագրքի նկարը և արտասանում են 2-րդ դասարանի դասագրքի Ղ. Աղայանի <<Ամիսներ և չորս եղանակ>> ստեղծագործությունը: Կատարվում է բանավոր հարցում, առաջադրվում են հարցեր 106-ից, և 107, 109 գրավոր առ-ները:

Ֆիզիկուլտ դադար. 1, 2, 3, 4, 5 Մատիկները ֆեցիկն գնդակի վերածվեցին

1, 2, 3, 4, 5 Մատիկները արթնացան խաղացին, ուրախացան

Ջեռերը տարածելով ստանում են եռանկյուն, քառակուսի, ուղղանկյուն, շրջան:

Կեռագրատման փուլում - Բանալի հարց- Ի՞նչ սովորեցին տարվա մասին: Թույլ են տալիս արտահայտվել:

Կտակ խնդիր- Տարին ունի 4 եղանակ, յուրաքանչյուր եղանակ ունի 3 ամիս: Քանի՞ ամիս ունի տարին:

Սեպտեմբերն ունի 30, հոկտեմբերը՝ 31, նոյեմբերը՝ 30 օր: Քանի՞ օր ունի աշունը:

Տարվա ընթացքում ժամացույցը ամենափչը n° ր ամսվա համար է աշխատում:

Տնային աշխատանք — Չափել և համեմատել գունավոր ժապավենները և համեմատել:

Այսպիսի աշխատանք կատարելու արդյունքում պարզվեց, որ 26 սովորողներից 22-ը դրսևորեցին իրենց մաթեմատիկական կարողունակությունները: Աշխատում էին ազատ, անկաշկանդ, օգնելով միմյանց և համագործակցելով խմբերում: Թեման յուրացվեց, արդյունքը գոհացուցիչ էր:

Փորձարարական դասի պլան 2

Մաթեմատիկայի 2-րդ դասարանի դասագրքում ներառված է նաև <<6-ի բազմապատկումը թվով և թվի բաժանումը 6-ի>>:

Իմ առջև նպատակ եմ դրել ամրակայել միանիւթ թվերի բազմապատկման աղյուսակային դեպքերը, զարգացնել միանիւթ թվերը բազմապատկելու կարողություն, համագործակցելու և խմբով աշխատելու կարողություն:

Վերջնարդյունքում կհմանա 2-6 թվերի բազմապատկման աղյուսակներ, կկարողանա մաթեմատիկական արտահայտություններում կատարել բազմապատկում և բաժանում, կկարողանա լուծել թիվը մի քանի անգամ մեծացնելու կամ փոքրացնելու վերաբերյալ խնդիրներ: դասի կահավորում- <<Թվային ծաղկեփունջ>> խաղի պարագաներ, խնդիրներ պարունակող քարտեր:

Խթանման փուլում բանավոր հաշիվ- գույգերով, եռյակներով, քառյակներով, հնգյակներով, թվային քարտերի միջոցով գտնել <<ավելորդ>>

45:5	9.4
36:4	7.3
25:5	8.4
30:5	5.4

Համը խաղ << Թվային ծաղկեփունջ>> , զարգացնել արագ մտածողություն. գրատախտակին ամրացնում են ծաղկաբաժակ գրպանիկով և կլոր շրջանով ծաղկաթերթիկներ 1-9 թվանշաններով մի կողմում << X >> նշանը, համը խաղի ձևով ցուցափայտը դնում են ծաղկաթերթիկի թվերին ապա X նշանին հետո ծաղկեբաժակին սովորողները ձեռք են բարձրացնում և պատասխանում, փոխում են ծաղկեբաժակի թվերը:

Այնուհետ կատարում եռամակարդակ աշխատանք.

1. մակարդակ- կազմել գործողություններ սրված թվերով և : , X, =: նշաններով
2. մակարդակ 2-ը մեծացնել 6-ը մեծացնել 24-ը փոքրացնել 3 անգամ 22
18-ը փոքրացնել 2 անգամ
3. մակարդակ- 4-ի և 3-ի գումարը մեծացնել 3 անգամ

7-ի և 2-ի տարբերությունը մեծացնել 4 անգամ

18-ի և 3-ի գումարը փոքրացնել 3 անգամ

30-ի և 5-ի տարբերությունը փոքրացնել 5 անգամ

Իմաստի ընկալման փուլում բանավոր կատարել առ. 504, 505, 509-ը

Դասարանը բաժանում են 4 խմբի և յուր. տալիս 1-ական խնդիր:

Քայլ 1. Խնդիրները լուծելուց և թղթի վրա գրելուց հետո խմբերին հանձնարարվում է.

- Փոխանցել թերթերը, ստուգել խնդիրների լուծման հժառությունը, կատարել ուղղումներ, լրացումներ,
- - ստուգելուց հետո հետ վերցնել իրենց խնդրաճարտերը և ծանոթանալ արված ուղղումներին և լրացումներին:
- Քլալ 2. Լուծված, ֆինալված խնդիրները գրել գրատախտակին, ապա տետրերում:

Ակտիվ մասնակիցները գնահատվում են, գնահատվում և խրախուսվում են նաև այն երեխաները, ովքեր ցանկանում են մասնակցել:

Կռուպատման փուլում կատարվում է անդրադարձ, հարցերի միջոցով ամրակայում ենք 6-ի բազմապատկման և բաժանման աղյուսակը:

Տնային աշխատանք – առ. 506 բացատրում են և մեկ օրինակ լուծում սովորողների միջոցով Սովորողները հնի վրա նորը կառուցելով յուրացրեցին թեման, ակտիվ էին, աշխատում էին սիրով և ոգևորությամբ:

Հետազոտության արդյունքում պարզ դարձավ մտածողությունը մտքերի շարժում է, որը բացահայտում է իրերի էությունը: Սրա արդյունքը ոչ թե պատկերն է, այլ որոշակի միտքը, գաղափարը: Մտածողության յուրահատուկ արդյունք է հասկացությունը, որն առարկաների դասի, դրանց ընդհանուր և էական առանձնահատկությունների ընդհանրացված արտացոլումն է: Այսպիսով, մեթոդների կիրառումը նպաստում է՝ Ուսումնական դրական խթանի ձևավորմանը, սովորողների հանաչողական ակտիվության բարձրացմանը, կրթական գործընթացին երեխաների ակտիվ ներգրավմանը, ինքնագործունեության խթանմանը, հանաչողական գործընթացների զարգացմանը՝ խոսք, հիշողություն, մտածողություն, ուսումնական նյութի առավելագույն մասի արդյունավետ յուրացմանը, ստեղծագործական մտածելակերպի զարգացմանը: Ինտերակտիվ մեթոդի ժամանակ ուսուցիչը պատրաստի գիտելիքներ չի մատուցում, այլ սովորողներն են ինքնուրույն ձեռք բերում՝ ակտիվ հանաչողական գործունեության ընթացքում: Ինտերակտիվ մեթոդները ապահովում են ուսումնական արդյունավետ պրոցես, բարձրացնում են սովորողների ինքնագործունեության, հանաչողական գործընթացների, ստեղծագործական մտածելակերպի, ինքնուրույն աշխատանքի համար հմտությունների մակարդակը: Ինտերակտիվ ուսուցման ժամանակ ուսուցման գործընթացի բոլոր մասնակիցները գործնականորեն ընդգրկվում են ակտիվ հանաչողական գործընթացում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ամիրջանյան Յու. Ա. Ա.Ս. Սահակյան, Մանկավարժություն (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան, 2005թ:
2. Գուրգեն Կանեգյան, Ուսումնական բանավեճը որպես ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդի բաղադրիչ:
3. «Մանկավարժական միտք» հանդես, 2013, Արմինե Աճիկյան:

4.«Մանկավարժական միտք» հանդես, 2013, Շոդիկ Քալաբյան:

5.Դայլաբյան Ա.,Հ., Մանկավարժական հաղորդակցումը որպես տարրական դասարանների ուսուցչի մասնագիտական կոմպետենտության հիմք. Մանկավարժական միտք, 2012, հմ. 3-4, էջ 51-60:6.Միխայելյան ԼԱ., Կրտսեր դպրոցի ապագա ուսուցչի հաղորդակցման մեակույթի ձևավորման 7.տեխնոլոգիան բուհում: Ատենախոսություն, 2015, էջ 37-38:

8.Մաթեմատիկա: Հանրակրթական դպրոցի առարկայական չափորոշիչ

2001,45-64 էջ:9.Նալչաջյան Ա. Ա. (1984 թ.): Երևան: 240-254 էջ

10.Գևորգյան Հ.Ա., Բարդասարյան Վ.Խ., Տրամաբանություն,Եր., Լույս 1994 թ.,264 էջ:

11.Սիսյան Ա., Բաբայան Ի., Աղուզումցյան Գ., Բարձրագույն դպրոցի

Ուսուցման արդյունավետ հնարներ Երևան Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամ 2022 Խաչատրյան Սերոբ 2020

12.մանկավարժություն,ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Ե., 2015թ.13.ИМНЯЯ И.А.,

КОМПЕТЕНТНОСТЬЮ

Նախաժողովի 2016-4 ֆ. Երևան ПОДХОД. Каково его место в системе современных

ПОДХОДОВ К

Դասապլան 1

Ուսուցիչ՝ Սուսաննա Փինասյան

Առարկա՝	Մաթեմատիկա	Ամսաթիվ 22-11-2 022	Կիսամյակ 1	Դասարան 2
Թեմա՝	Տարի: Տարվա եղանակները: Ամիս			
Օգտագործվող նյութեր՝	Պատտառներ տարվա եղանակները պատկերող, մկրատ, գունավոր քղթեր, ֆանոն, ֆարտեր խաղը կազմակերպելու համար, «Մաթեմատիկա» 2 դասագիրք			
Դասի նպատակը՝	<p>1.Ամրապնդել առակերտների գիտելիքները տարվա եղանակների մասին, տառվա ամիսների մասին:</p> <p>2.Ամրապնդել անհավասարությունների վերաբերյալ առակերտների գիտելիքները:</p> <p>3.Շարունակել չափելու հմտությունն ձևավորելու աշխատանքը:</p>			
	Ուսուցման արդյունքներ, որոնք կփաստեն, որ ուսուցումը տեղի ունեցավ			
Վերջնարդյունքները	Կիմանան ֆանի օր ունի յուրաքանչյուր ամիս, որ ամիսն է ամենակարգը, տարվա որ եղանակին է իրենց ծննդյան ֆրե, կարողանան խմբավորել տարվա եղանակները, կհամեմատեն բնության երևույթները տարվա եղանակների փոփոխմամբ, կչափեն հատվածներ և կհամեմատեն			
Գործողություններ (Ժան/տևողություն)	Ուսումնական գործունեություն Առակերտներ	Ուսումնական գործունեություն Ուսուցիչ	Հարցադրումներ	Կիրառվող մեթոդ (ներ)

<p>կթանում 12ր</p>	<p>կթանում — Լսում են հեփիաթը</p>	<p>Պատմել հեփիաթ «Եղանակ ֆույրերը»</p>		<p>Մտագրոհ</p>
<p>12ր</p>	<p>Սովորողները բաժանվում են 4 խմբի և նստում համապատասխան տարվա եղանակը պատկերող պաստառի դիմաց, որ եղանակին, որ ծնվել են:</p> <p>Իմստի ընկալում — վերարտադրում են նկարը, թվարկում են տարվա եղանակները, ամիսները, ամսվա օրերը: Վերհիշում «Ամիսներ և չորս եղանակ» ստեղ:</p> <p>Ես սեպտեմբերի 7-ն են</p>	<p>Բաժանել 4 խմբի գոյր և տարվա եղանակը հրահանգով: Սովորողների ուշադրությունը հրավիրում է դասագրքի նկարին: Բանավոր առաջադրանքի կատարում: Բաժանել թերթիկներ խաղի համար «Ես սեպտեմբերի 8- ն են»:</p>	<p>Փանի^o եղանակ ունի տարին: Ո՞րն է ամսվա ամենակարճ ամիսը: Որն է տարվա ամենակարճ ամիսը: Ո՞րն է ֆո սիրած ամիսը: Ո՞րն է իմ նախորդ օրը:</p>	<p>Խաթարված հերթականություն</p>

<p>3ր 10ր</p>	<p>Ֆիզիկուլտ դպրար խում են ուշադիր և բանավոր հաշիվ: պատասխանում:</p>	<p>Ֆիզիկուլտ դպրար կազմակերպել բանավոր հաշիվ: Տալ գունավոր թղթեր Քունավոր թղթերից հանձնարարել 74-ը խորել հատվածներ փոփրացնենք 70-ով: և համեմատել համեմատում:</p>	<p>. Ի՞նչ թիվ կստացվի եթե կստացվի եթե 74-ը փոփրացնենք 70-ով: . Ո՞ր թիվն է 45-ից փոփր 3-ով:</p>	<p>Հնագործակցություն</p>
<p>5ր</p>	<p>Կռադատում Պատասխանում հարցերին:</p>	<p>Սուղադրել կատակ խնդիրներ: և Սուղադրել բանալի հարց:</p>	<p>3-ով: 3-ով: Ի՞նչ սովորեցինք տարվա մասին</p>	<p>Բանալի հարց</p>

Տնային աշխատանք 3ր	Ջափել և համեմատել գունավոր ժապավեններ:			

Դասապլան 2

Ուսուցիչ՝ Սուսաննա Փինաչյան

Առարկա՝	Մաթեմատիկա	Ամսաթիվ 14-022023	Կիսամյակ 2	Դասարան 2
Թեմա՝	«6-ի բազմապատկումը թվով և թվի բաժանումը 6-ի»			
Օգտագործվող նյութեր՝	«Թվային ծաղկեկուռ» խաղի պարագաներ, խնդիրներ պարունակող քարտեր			
Դասի նպատակը՝	<ul style="list-style-type: none"> Ամրակայել միանիշ թվերի բազմապատկման և բաժանման աղյուսակային դեպքերը գաղափար տալ միանիշ թիվը 6-ով բազմապատկելու և թիվը 6-ի վրա 			

	<p>բաժանելուն</p> <ul style="list-style-type: none"> վերլուծական մտածողությունը համագործակցելու և խմբով աշխատելու կարողություն: 			
	Ուսուցանման արդյունքներ, որոնք կփաստեն, որ ուսուցումը տեղի ունեցավ			
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Սովորողը կիմանա 6 թվով միանիշ թվի բաժանումն ու բազմապատկումը Կկարողանա մաթեմատիկական արտահայտություններում կատարել բազմապատկում և բաժանում Կկարողանա լուծել թիվը մի քանի անգամ մեծացնելու կամ փոքրացնելու վերաբերյալ խնդիրներ: 			
Գործողություններ (ժամ/տևողություն)	Ուսումնական գործունեություն	Ուսումնական գործունեություն	Հարցադրումներ	Կիրառվող մեթոդ (ներ)
	Աշակերտներ	Ուսուցիչ		
Խթանում 10 ր	<p>Հաշվեցին ուղիղ և ետ հաշվարկ գույգերով, եռյակներով, քառյակներով, հինգյակներով:</p> <p>Ուշադիր նայում և նիշտապատասխանում էին համը հարցերին:</p> <p>Քարտերի աշխատեցին</p> <p>վրա և</p>	<p>Հանձնարարել հաշվել:</p> <p>Կազմակերպել խաղ, գրատախտակին փակցնել խաղի պարագաները:</p> <p>Բաժանել քարտեր եռանկարյակ աշխատանքի համար:</p>		Թվային ծաղկեփունջ

<p>Իմաստի ընկալում 25ր</p>	<p>ընթերցեցին: Արձագանքում են և մասնակցում նոր նյութի հարյուրամյանը: Կտում են ուշադիր և պատասխանում: Պատասխանում են: Հարցեր ուսուցչին</p>	<p>Բացատրում է 6 թվանշանով բազմապատկելու օրինաչափությունը և բազմապատկման փայտերը ամրացնում գրատախտակին: Ես մտնումս մի թիվ եմ պահել, եթե այդ թիվը մեծացնեն 3 անգամ, ապա կստանամ այնքան, որքան, որ 6-ը մեծացնեն 4 անգամ և նմանատիպ հարցեր: Բանավոր հարցերի առաջադրում: Օգտագործում են «Սատանայի հնարը» երբեմն պատասխանելով սխալ: Դասարանը բաժանել 4</p>	<p>Կարող եմ գտնել 6-ի պատկերը: Քանի՞ անգամ մեծացնել 8-ը որպեսզի ստացվի 48 և նման հարցեր:</p>	<p>Խորհրդատվություն</p>
--------------------------------	---	---	---	-------------------------

<p>Կռադատում 7ր</p>	<p>լուծում են խնդիրները, կատարում փոխստուգում, ապա գրում են լուծումները գրատախտակին և հետո տետրերում: Առաջինների մեծ մասը կանաչ գույն են բարձրացրել դասը հաջողված է:</p>	<p>խմբի, առաջադրել խնդիրներ: Կատարում է անրադարձ, օգտագործում է լուսակիր հնարը, այն առաջինները, ովքեր բարձրացրել են կանաչ գույն նրանք լավ են յուրացրել, այն առաջինները ովքեր դեղին նրանք մասնակի, խակ այն առաջինները, ովքեր կարմիր՝ վատ:</p>	<p>Մատանայի հնար 26-ի և 22-ի գումարը փոքրացրել 6-ով ի՞նչ կստացվի: Գտնել 36-ի 2 բաժանարար: Ո՞րն է 6-ի և 9-ի արտադրյալը և նմանատիպ հարցեր:</p>	<p>Մատանայի հնար</p>
<p>Տնային աշխատանք 3ր</p>	<p>Առաջադրանք 506 առ-ից մեկը լուծում ենք դասարանում:</p>			